

Bilten br. 3 Projekta FINALLY, April 2014

Grundtvig Multilateralni Projekti
Projekat FINALLY
Finansijsko opismenjavanje Roma

... u cilju podizanja nivoa finansijske pismenosti odraslih Roma

www.project-finally.eu

Partneri na projektu FINALLY

Centar za razvoj i obrazovanje Novo Mesto - Slovenija: www.ric-nm.si

Codici Agencija za sociološka istraživanja – Italija: www.codiciricerche.it

Univerzitet u Trnavi – Slovačka: www.truni.sk

Fond za zdravstveni i socijalni razvoj – Bugarska: www.hesed.bg

Istraživački centar Univerziteta Pirej – Grčka: www.kep.unipi.gr

Techniki Ekpedeftiki KEK SA – Grčka: www.techniki-ekp.gr

Ekonomski fakultet Niš – Srbija: www.eknfak.ni.ac.rs

Koordinator projekta je Centar za razvoj i obrazovanje Novo Mesto.

Konferencija o finansijskoj pismenosti u Srbiji

Članovi projektnog tima Ekonomskog fakulteta u Nišu uzeli su aktivno učešće na Konferenciji o finansijskoj pismenosti, održanoj u hotelu Metropol Palas u Beogradu, 28. oktobra. Jednodnevni program konferencije obuhvatio je brojna pitanja povezana sa finansijskom pismenošću i obrazovanjem, počevši od njihove važnosti, koncepata i ispitivanja, najvećih izazova, pa sve do inovativnih alata i metoda treninga (npr. edukativnih video igara). Konferencija je organizovana od strane GfK (Growth from Knowledge), ugledne agencije koja se bavi istraživanjima na globalnom nivou.

Okupila je brojne ugledne istraživače, akademike, predstavnike davalaca finansijskih usluga, istraživačkih agencija, obrazovnih institucija itd. Završna diskusija za okruglim stolom, inspirisana je nadahnutim prezentacijama koje su priredili prof. dr Erich Kirchler (University of Vienna), Anna Mostetschnig (Three Coins), Bernadett Povaszai-Roemhild (Erste Group), Sonja Buchinger (GfK Austrija) i mnogi drugi.

Sa primarnim ciljem da se podigne svest o gorućem pitanju finansijskog opismenjavanja, posebno u slučaju osetljivih društvenih grupa, poput Roma, ova konferencija je predstavljala priliku za okupljanje, deljenje iskustava i diskusiju o sredstvima i metodama koje bi omogućile veće efekte za društvo u celini.

Spremni za akciju

U periodu od oktobra 2013. do marta 2014. godine, nastao je glavni ishod drugog radnog paketa Nacionalni iverštaj – Ispitivanje potreba. Glavna saznanja pokazuju da je upravljanje finansijama u romskim zajednicama značajno uslovljeno niskim nivoom prihoda, što je u tesnoj vezi sa visokom nezaposlenošću. Veoma često koriste usluge kompanija nebankarskog sektora, što vodi zaduženosti domaćinstava. Ne koriste štednju niti tekuće račune. Jedan od bazičnih prioriteta je finansijsko planiranje,

koje bi moglo dovesti do efikasne upotrebe finansijskih resursa domaćinstava. Važan korak za uspešan nastavak projekta u našoj zemlji je bila konferencija "Zdrave zajednice" koja je neposredno obuhvatila približno 120 romskih medijatora i subjekata zainteresovanih za podršku romskim zajednicama. U okviru konferencije "Zdrave zajednice" uspostavljena je sradanja od značaja za buduće faze projekta. Oblast finansijskog opismenjavanja je na konferenciji "Zdrave zajednice" istaknuta kao prioritet za dalji razvoj zajednica Roma. Iz ove perspektive, projekat FINALLY može imati pozitivan efekat na nivo zdravlja ovih zajednica. Diskutovano je o različitim koracima u okviru alata za podučavanje Roma u oblasti finansijske

pismenosti. FINALLY projekat je prezentiran povereniku Vlade za romske zajednice, koji snažno podržava projekat na sajtu Ministarstva unutrašnjih poslova Republike Slovačke.

U očekivanju prve verzije sadržaja kursa Finally

Projekat Finally se već nalazi u fazi pripreme metodologije za treninge finansijskog opismenjavanja Roma. Bazirano na rezultatima istraživanja na terenu sprovedenog u najvećem romskom kraju u Sofiji, HESED tim je predložio 5 glavnih tema, koje bi trebalo da budu uključene u metodologiju: osnovi finansijskog planiranja, strategije za povećanje prihoda porodica, zasnovane na individualnim sposobnostima i veštinama, strategije trošenja novca i planiranje nepredviđenih troškova,

finansijske institucije i kako uspostaviti veze sa njima. Veoma smo oduševljeni prvom verzijom sadržaja kursa pripremljenom od strane kolega iz Centra za istraživanje Univerziteta u Pireju i unapred se radujemo prezentaciji metodologije tokom sledećeg meseca.

Da li su Romi i Sinti ciljna grupa u obrazovanju odraslih u Italiji?

Većina postojećih programa i tela za obrazovanje odraslih u Italiji nije usmerena ka specifičnoj populaciji. Postoje izvesni, nedorađeni projekti posvećeni Romima, ali je i njih svega nekoliko: na nacionalnom nivou nismo uspeli da identifikujemo sveobuhvatni ili kontinuirani program za obrazovanje odraslih, posvećen Romima.

Jedan značajan pravac, koji trenutno više uključuje adolescente nego odrasle Rome, predstavlja ponovnu šansu za mlade ljude koji su napustili školovanje, ali žele da steknu srednješkolsku diplomu. Iako postoje brojna iskustva u različitim delovima zemlje, ovi programi nisu posebno kreirani za romsku populaciju.

Pojedini usamljeni primeri obrazovanja odraslih Roma i Sintija u Emilia-Romagna regionu, gde smo sprovodili istraživanje, jesu dva Equal projekta sprovedena između 2006 i 2008, sa ciljem povećanja zaposlenosti, aktivnosti treninga za odrasle u okviru SRAP projekta (kurs za romske medijatore) i projekat osnaživanja preduzetništva među ženama Sintija sproveden u okviru Spinner programa inovacija - Piacenza.

Iako su primeri postojanja obrazovnih programa za Rome i Sintije retki, ipak možemo naći neke dobre prakse, kao informativnu osnovu za razvoj metodologije za FINALLY treninge:

- Uključenost konstantne podrške lokalnih stejkholdera u organizaciji i implementaciji treninga;

- Posebna pažnja pri korišćenju kreiranog materijala i kompetencije sa ciljem obezbeđenja kontinuiteta;
- Aktivno učešće Roma i Sintija u dizajniranju i implementaciji trening programa;
- Upotreba metodologije koja olakšava učešće i osnaživanje;
- Saradnja između različitih profesionalaca, posebno romskih i Sinti medijatora.

Predavači finansijskog opismenjavanja Roma su spremni da počnu pilot implementaciju novorazvijenog programa

Prezentovali smo rezultate istraživanja u okviru projekta finansijskog opismenjavanja Roma predavačima u našoj osnovnoj školi za obrazovanje odraslih, tokom februarskog sastanka za stručnjake u obrazovanju odraslih. Ukupno je 153 odraslih, od kojih 78% Roma, upisano u osnovnu školu za obrazovanje odraslih u Novom Mestu. Osnovno obrazovanje je besplatno za sve građane. Postoji rastuće interesovanje za završetak osnovnog obrazovanja među populacijom mladih odraslih Roma, međutim, svega nekolicina pojedinaca razmatra priključivanje

stručnom obrazovanju. Većina odraslih Roma je nepismena i zavisi od neodgovarajućih poslova i socijalnih primanja. Obrazovna struktura Roma je veoma loša, prema podacima Slovenačke Službe za zapošljavanje i Centra za socijalni rad, 95% nezaposlenih Roma nije završilo osnovnu školu.

Predavači u osnovnoj školi za odrasle Rome su voljni da započnu sa pilot implementacijom novorazvijenog programa za finansijsko opismenjavanje Roma, uz koji će biti trenirani da implementiraju ovaj neformalni program, kako bi testirali novorazvijene alate i svojim mišljenjima i iskustvima doprineli razvoju programa. Romska savetnica Duška Balažek ponudila je da prevodi vesti o projektu na romski jezik tokom trajanja projekta, čime bi se podigla svest o važnosti edukacije i diseminacije informacija o projektu.

Uronjeni u kulturu Roma

Tokom poslednjih nekoliko meseci i u pripremama za kreiranje FINALLY kursa i alata, članovi projektnog tima u Grčkoj su bili uronjeni u romsku kulturu. Kakvo čudesno iskustvo je to bilo! Otkrili smo folklor Roma kroz čitave generacije i pratili smo karavane nomada na njihovom napornom putu kroz Evropu.

Zatim smo se uključili u romsku kulturu današnjice: strast za životom, preduzetnički duh, porodični život, promena stavova o obrazovanju, kulturna postignuća, živopisne boje, u pokušaju za pronalaženjem pravih načina da animiramo slušaocima FINALLY kursa.

Osim toga, nadamo se da tri modula "Budžet domaćinstva", "Prakse kupovine" i "Štednja za budućnost" će biti u skladu sa očekivanjima partnera povodom kursa. Vidimo se uskoro u Atini!

Ovaj projekat je finansijski podržan od strane Evropske Komisije.
Ova publikacija (sredstvo komunikacije) odražava isključivo stavove autora, i Komisija ne može da se smatra odgovornom za bilo koju upotrebu informacija koje su u njoj sadržane.

Kontakt:

Obrazovno razvojni centar Novo mesto
Topliška cesta 2
8000 Novo mesto
Slovenia

E-mail: gabi.ogulin.pocrvina@ric-nm.si

Project
FINALLY
Financial Literacy for the Roma